

5. Sustvarstę žaizdą ir sustabdę kraujavimą, patikrinkite sužeistos galūnės spalvą, temperatūrą ir jutimus. Jei odos spalva, temperatūra ar jutimai nėra normalūs, spaudžiamąjį tvarstį reiktų kiek atlaisvinti.
6. Suteikę pagalbą, tuoj pat gerai nusiplaukite rankas vandeniu ir muilu.
7. Pasirūpinkite, kad nukentėjęs neperšaltų ir neperkaistų.
8. Nepalikite nukentėjusio vieno, stebėkite, kol atvyks medikai.

Norint išvengti infekcijos, būtina kruopščiai išplauti žaizdą. Kitaip kyla stabligės rizika. **Stabligė** – ūmi infekcinė liga, kurią sukelia anaerobinė bakterija, esanti gyvulių mėšlu užterštame dirvožemyje. Užsikrečiama per nešvarių daiktų padarytas žaizdas, kuriose ligos sukėlėjui susidaro anaerobinės sąlygos. Patekusi į žaizdą bakterija išskiria specifiskai veikiančius toksinus. Toksinai paveikia nugaros ir galvos pailgąsias smegenis, pasireiškia skersaruožių raumenų skausmingi įsitempimai ir gali ištikti mirtis. Ligos inkubacinis periodas trunka nuo 1 iki 21 dienos, dažniausiai 6–14 dienų. Nukentėjėliui pakyla temperatūra, skauda galvą, jis prakaituoja, atsiranda nuovargis, ryškūs sausgyslių refleksai ir prasideda raumenų įsitempimai. Išsivysto kramtomųjų raumenų spazmai, neįmanoma praversti burnos. Pajutę šiuos požymius, kuo skubiausiai kreipkitės į medikus.

Pagrindinis būdas išvengti stabligės yra imunizacija (stabligės vakcina). Skiepą reikia kartoti kas 10 metų. Taip pat susižeidus nešvarių daiktų suleidžiamas serumas nuo stabligės.

Daugiau Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro parengtų atmintinių rasite čia:

ŽAIZDOS, JŲ PRIEŽIŪRA IR INFEKCIJOS PROFILAKTIKA

www.smlpc.lt

Kas yra žaizda?

Žaizda apibūdinama kaip fizinis pažeidimas, kuris apima išorinį ir kitus gilesnius odos sluoksnius. Dažnai pažeidžiami epidermis ir tikroji oda, kuriai būdingas kraujavimas. Kraujavimo stiprumas priklauso nuo pažeistos vietos ir sužeidimo sunkumo.

Pagrindinės žaizdų rūšys yra keturios:

- nubrozdinimas;
- pjautinė žaizda;
- kirstinė žaizda;
- durtinė žaizda.

Kiekvienai žaizdai yra būdingas skausmas, kraujavimas ir infekcijos rizika. Todėl svarbi tinkama žaizdų priežiūra. Jei **žaizda nedidelė**, reikia laikytis šių rekomendacijų:

1. Užsimaukite ant rankų vienkartinės gumines pirštines ar kitą nepralaidžią medžiagą, pvz., plastikinį maišelį. Ant žaizdos uždėkite sterilų gažą, spausdami žaizdą delnu kelias minutes, stabdykite kraujavimą.

2. Sustojus kraujavimui, kruopščiai nuplaukite žaizdos sritį vandeniu ir muilu. Jei įmanoma, plaukite šiltu tekančiu vandeniu tol, kol nusiplaus svetimkūniai.

3. Ant žaizdos užtepkite antiseptinio skysčio ar tepalo.

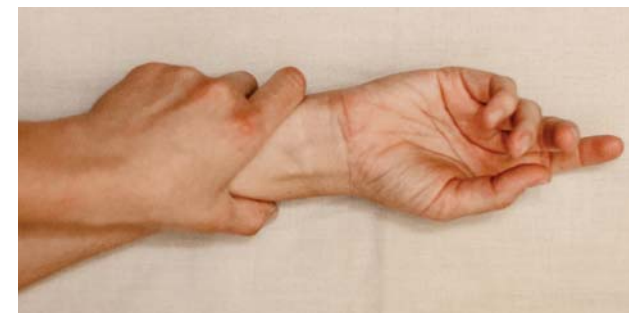

4. Sutvarstę žaizdą, nusiplaukite rankas vandeniu ir muilu, net jei mūvėjote vienkartinės pirštines.

Dideli žaizdai būdingas gausus kraujavimas, gilus audinių suardymas ar giliai įstrigęs svetimkūnis. Laikykitės šių rekomendacijų:

1. Stabdykite kraujavimą ir kvieskite greitąją medicinos pagalbą **tel. 112**.
2. Užsimaukite vienkartinės pirštines, rankos pirštais ar delnu spauskite kraujuojančią vietą. Galite paprašyti, kad nukentėjęs pats savo rankomis užspaustų kraujuojančią žaizdą (tiesioginis žaizdos spaudimas).

3. Uždenkite žaizdą gažu ir uždėkite ant jo spaudžiamąjį tvarstį.
4. Kai spaudžiamasis tvarstis yra neefektyvus ar negalimas, naudokite turniketą.